

A csigák recens terjedési lehetőségei és tanulságai az Alföldön

Bába K.

A szerző az Alföldön talált 97 faj UTM térképei alapján (Bába 1991) 48 középhegységekben gyakori faj Alföldre való bejutási lehetőségeit vizsgálta állatföldrajzi módszerrel (Bába, K. 1982). Vizsgálva a faunakörök Alföldre való bejutási lehetőségeit felhasználva klimatológiai, hidrológiai és erdősültségi adatokat (Radó, S. 1967).

Megállapítható, hogy a szabályozások előtti állandó vízbőség és erdősültség kedvezett főleg a kontinentális fauna körök szétterjedésének, melyekhez a vízparti ubiquisták is tartoznak. Ma is ezek a legáltalánosabban elterjedtek (Szibériai-ázsiai, kaszpi-szarmata, ponto-pannon faunakörök). A szabad vízállások megszűnésével, a talajvízállás és a természetes erdősültség csökkenésével a recens terjedés a határokon átnyúló erdőségek és az országhatárokon belépő folyók közvetítésével történhet. 48 faj 87 előfordulása alapján megállapítható, hogy a fajok 24%-a erdő 75%-a folyóközvetítéssel terjed. A Shannon-Weiner diverzitások a magas értékű közepes vízhozamú folyóknál és az északkeleti határmenti erdőknél a legmagasabb, a mérsékelt meleg klímában. A szennyezett vizű folyók mellett nincs terjedés. A meleg klímában az erőn át történő terjedés alacsony diverzitást mutat.

Az Alföld szegélyterületére került ajok továbbterjedését a zöldfolyosót képező ligeterdők hiánya és az Alföld nagy részét elfoglaló meleg, alacsony csapadékú, vízhiányos klíma és erdőtlenség akadályozza. Ugyanakkor a szabályozások után a mentett részekben fennmaradt erdő foltokban megvan túlélésük lehetősége.

A recens folyóközvetítette terjedés jövője a ligeterdők fennmaradásától és a folyók tisztaságától függ.

Irodalom

- Bába, K. (1982): Eine neue zoogeographische Gruppierung der ungarischen Landmollusken und die Wertung des Faunabildes. *Malacologia* 22/1–2:441–454
- Bába, K. (1991): Die Verbreitung der Landschnecken im ungarischen Teil des Alföld Soósiana 19: 25–59.
- Radó, S. (1967): Magyarország Nemzeti Atlasza. – Budapest, p: 1–112.

Bába Károly
Szeged
Vár u. 5.
H-6720